

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

July 2023 | ET

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

JUHTKIRI

Ühinenud Euroopa väärtuste nimel

Ühinenud Euroopa väärtuste nimel

Hea lugeja!

Meil on juba 2022. aastast teabevahetusstrateegia, mis on nüüd jõudmas rakendamisetappi.

Areng toimub nii mitmeski suunas: me väljendame end häälekamalt ning püüame olla alati ühel lainel oma sidusrühmade ja partneritega.

Praeguse nn polükriisi ajal, mil sotsiaalset ja majanduslikku arengut on raske prognoosida, peame oma eesmärgi ja missiooni mõtetest teavitama suurema selguse ja rõhuga. Ja emotsionaalse intelligentsusega, kui see on vajalik.

Me peame võtma endale uue rolli 2024. aasta Euroopa Parlamendi valimiste ettevalmistamisel, et tugevdada demokraatlikke väärtusi ning muuta Euroopa tugevamaks ja vastupidavamaks autoritaarsetele ähvardustele.

Seoses komitee 65. aastapäevaga parandame oma senisele tööle tuginedes ELi sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna ja ELi kodanike jaoks praeguseid ja tulevase ELi õigusakte.

Jääme põnevusega ootama selle suve arenguid – seni aga nautige puhkust ja valmistuge tulevikuks!

EMSK teabevahetuse eest vastutav asepresident Aurel Laurențiu Plosceanu

ÜRITUSTE KALENDER

18. juuli 2023, Brüssel

[Noorte kliima ja kestlikkuse ümarlauad nr 4](#)

20.-21. september 2023, Brüssel

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee täiskogu istungjärk

10.-11. oktoober 2023, Bilbao, Hispaania

[Konverents haruldaste haiguste ja Euroopa tugivõrgustike teemal](#)

OTSE ASJA KALLALE!

Selles veerus jagab tööstuse muutuste nõuandekomisjoni esimees Pietro De Lotto komitee seisukohti sinise kokkuleppe kohta, mis on üks ELi tegevuskava kõige tulisemaid teemasid, ja selle kohta, miks me vajame terviklikku veestrateegiat.

PIETRO DE LOTTO: SEISTES SILMITSI VÄLJAKUTSETEGA, VAJAB EL SINIST KOKKULEPET

Vesi on inimõigus ja kõigi elu aspektide alus. Vee kättesaadavus on olnud Euroopas juba pikka aega iseenesestmõistetav.

Kuid maailm seisab silmitsi veekriisiga ja meie kontinent ei ole erand. Hiljutised aruanded näitavad, et Euroopa Liit ei suuda saavutada kestliku arengu veega seotud eesmärgi. Umbes 30 % ELi elanikkonnast kannatab mingis vormis veestressi all. Eelmisel suvel tabas Euroopat üks 500 aasta kõige tõsisemaid põudasid. Juurdepääsu puudumine kvaliteetsele ja taskukohasele veele ja sanitaartingimustele – veepuudus – on miljonite ELi kodanike jaoks igapäevane kogemus.

Komitee on kindlalt veendunud, et ELi praegune lähenemisviis veepoliitikale on killustunud ega lahenda piisavalt meie ees seisvaid probleeme. On viimane aeg mastaabimuutuseks, nagu ka kliimapolitika puhul mõni aasta tagasi. Seepärast valis komitee sel aastal vee oma valdkondadeülese arvamuste paketi teemaks ja kutsus üles looma [ELi sinist kokkulepet](#), mis oleks terviklik strateegia kõigi eesseisvate veeprobleemide lahendamiseks. Vesi on eluliselt tähtis ja seetõttu ei saa seda enam käsitleda ELi roheline kokkuleppe ühe sambana – see väärivad iseseisvat poliitikat.

Komitee töötab oma sektsioonides välja omaalgatuslikke arvamusi, mis hõlmavad veeprobleemide majanduslikke, sotsiaalseid, keskkonnavalaseid ja geopoliitilisi aspekte. Me uurime nende mõju põllumajandusele, tööstusele, taristule ja säästvate tarbimisele, juhime tähelepanu vajadusele prognoosida ELis veega varustatust ja vajadust usaldusväärsete andmete järele ning nõuame piisavat rahastamist.

Usume, et vesi tuleb paremini integreerida kõikidesse ELi poliitikavaldkondadesse, sealhulgas ELi tööstuspoliitikasse. ELil on ka võimalus olla selles valdkonnas esirinnas. Selleks et toetada meie ühiskonna ümberkujundamist, peab Euroopa saavutama veesäästlike tehnoloogiate valdkonnas maailmas juhtpositsiooni. Need on oluline osa lahendusest kogu ühiskonna jaoks, muutes põllumajanduse ning avaliku ja erasektori tarbimise veetõhusamaks ja säästvamaks ning aidates kaasa meie konkurentsivõimele ja tulevasele tööhõivele.

Meie eesmärk on, et Euroopa Komisjon võtaks veeteema oma järgmise ametiaja poliitiliste prioriteetide hulka. 26. oktoobril võtab komitee vastu üleskutse sõlmida ELi sinine kokkulepe ning esitab konkreetsed ja

sisukad ettepanekud uue Euroopa veestrateegia kohta.

Kuid me ei suuda seda saavutada üksi. Komitee teeb Euroopa ambitsioonika veepoliitika nimel tihedat koostööd peamiste sidusrühmade ja institutsioonidega. Jälgime oma ettepanekute rakendamist ja tagame, et lähikuudel ja -aastatel võetakse sellel teemal järelmeetmeid, mis mõjutavad otseselt iga kodaniku elu. Kutsun Teid meiega ühinema, et toetada meie üleskutset sõlmida ELi sinine kokkulepe.

Tööstuse muutuste nõuandekomisjoni esimees Pietro De Lotto

„ÜKS KÜSIMUS...“

„Üks küsimus...“

Rubriigis „Üks küsimus...“ palume komitee liikmetel tuua välja nende koostatud arvamuse olulised aspektid.

Seekord vestlesime komitee liikme **Giuseppe Gueriniga**, kes raportöörina koostas arvamuse teemal „Pankade kriisiohje- ja hoiusekindlustusraamistiku läbivaatamine“. Arvamuse vastuvõtmine on kavas täiskogu juuli istungjärgul.

Giuseppe Guerini: „Euroopa hoiuste tagamise skeem on pangandusliidu väljakujundamise võti“

EMSK küsimus: „Millisel seisukohal on komitee eurorühma ettepaneku ja sellele järgnenud pangandusliitu käsitlevate seadusandlike ettepanekute suhtes? Eelkõige aga, kuidas suhtub komitee kriisiohjamisse ja hoiuste tagamisse?“

Giuseppe Guerini: 18. aprillil 2023 avaldas Euroopa Komisjon pankade kriisiohje ja hoiusekindlustuse paketi, mille eesmärk on laiendada kriisilahenduskorra kohaldamisala väikestele ja keskmise suurusega pankadele, säilitada finantsstabiilsus, kaitsta maksumaksjaid ja hoiustajaid ning toetada reaalmajandust ja selle konkurentsivõimet.

Komitee arvamuses, mida taotles nõukogu eesistujariik Hispaania, toetatakse komisjoni ettepanekut, kuid rõhutatakse vajadust leida tasakaal paindlikkuse ja prognoositavuse vahel, et reageerida

panganduskriisidele.

Arvamuse kohaselt on hiljutised panganduskriisid näidanud, kui oluline on kiire ja paindlik tegutsemine ning raskustesse sattunud panga kiire üleminek elujõulisele pangale.

Komitee tunneb muret kriisilahenduse kohaldamisala ja kapitalinõuete laiendamise pärast väiksematele ja kohalikele pankadele, sest see võib neid üksusi negatiivselt mõjutada.

Seepärast peab avaliku huvi laiendatud hindamine, mille käigus selgitatakse välja kriisilahenduskorra kohaldatavus, olema nõuetekohaselt tasakaalustatud ja tagama proportsionaalse kohaldamise. Samal ajal tuleb miinimumini viia ebakindlus selle suhtes, kuidas kriis lahendada.

Tuleks saavutada pragmaatiline ja paindlik menetlus, pidades silmas regulatiivset lähenemisviisi, kasutatavaid vahendeid ja täitmise kiirust, reageerimise mõju, sidusrühmade koostööd ja kasutatavate vahendite olemust. Sellega välditakse väiksemate pankade, eriti kohalike pankade huvide kahjustamist ja kaitstakse paremini majandusökosüsteemi, milles need tegutsevad.

Euroopa hoiuste tagamise skeem on pangandusliidu väljakujundamiseks hädavajalik ning hoiuste tagamise skeemi ja ühtse kriisilahendusfondi kasutamine on samm selle suunas. Kuid enne selle teokssaamist ebatõhusus ei kao ja turud jäävad killustunuks.

ARVAKE ÄRA, KES ON KÜLAS?

Üllatuskülaline

Rubriigis „Üllatuskülaline“ anname sõna teaduse, ajakirjanduse, kultuuri ning avaliku elu muude valdkondade silmapaistvatele esindajatele. Meie külaline sel kuul on Serbia kirjanik, ajakirjanik ning mängu- ja dokumentaalfilmide produtsent **Boško Savković**. Ta on ELi ja Serbia ühise nõuandekomitee kaasesimees. See on Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee välissuhete sektsiooni haldusalas tegutsev tööorgan, mille eesmärk on edendada tihedamaid sidemeid ELi ja Serbia kodanikuühiskonna vahel. Samuti on Savković Serbia Töandjate Liidu juhtkonna liige.

Boško Savković on töötanud ja kirjutanud mitme endise Jugoslaavia ja hiljem Serbia ajalehe jaoks. Endises Jugoslaavias toimunud sõja ajal oli ta ajalehe Intervju ja TV Politika rindereporter. Protestiks meedia tsensuuri vastu lahkus ta 1993. aastal Serbia meediast ja asutas oma turundusagentuuri Alternative, mis tegutseb endiselt edukalt telesaadete

tootmise, kirjastamise ning graafilise ja veebidisaini vallas. 1996. aastal asutas ta satiiriajalehe „Our Sow“, millest sai Slobodan Milosevici režiimile vastupanu sümbol.

Ta on avaldanud kolm raamatut „Fake fighters run a lap of honour“ (1989), millest vändati ka dokumentaalfilm, „Rape of the Seventh Force“ (1994) ning „Mysteries that Changed Serbia“ (1997).

Ta propageeris ka aktiivselt Miroslavi evangeeliumi, mis on osa Serbia rikkalikust keskaegsest kultuuripärandist. Samuti oli ta filmi „In the Beginning was the Word“ produtsent. 2008. aastal asutas ta Silafesti filmifestivali. Talle on omistatud mitmeid auhindu Serbias ja rahvusvahelistel filmifestivalidel, sealhulgas Kuldne Delfiin parima dokumentaalfilmi eest 2011. aasta Cannes'i filmifestivalil filmi „Winter Fruits“ eest ning Hõbedane Delfiin 2013. aastal filmi „After the Bombs“ eest.

Külaskäigul komiteesse selle aasta juunis tänas **Savković** isiklikult komitee eestseisust nende toetuse eest, kui teda süüdistati Serbia põhiseadusliku korra vägivaldsele kukutamisele ässitamises. Mõni päev pärast komitee üleskutset Savković vabastati.

Boško Savković osaleb komitee juuli täiskogu istungjärgul, kus ta võtab osa arutelust „Kodanikuühiskonna tulevane roll laienemisprotsessis“ koos mitme teise külaliskõnelejaga.

Boško Savković?: Ma ei ole Che Guevara, vaid lihtsalt üks kodanik, kes soovib turvalist riiki

EMSK Info: Rääkige meile Teie arreteerimise ja vangistamiseni viinud juhtumist.

Boško Savković: 4. juunil 2023 korraldati Belgradis tohutu meelevaaldus vastusena kahele tapatalgule, kus hukkus 18 inimest, neist pooled lapsed. Rahva arvates oli tegu poliitilise meelevaaldusega. Tegelikult oli see hoopis rahumeelne meelevaaldus ja üks suurimaid riigis. Inimesed nõudsid siseministri ja elektroonilist meediat reguleeriva asutuse liikmete tagasiastumist.

Hoidsin käes loosungit, mille ühel poolel oli kirjas „PINK STINK“ (PINK on Serbia suurim valitsusmeelne meediagrupp) ja teisel poolel „Vultures and hyenas walk together for a safe Serbia“ (Raisakotkad ja häänid sammuvad koos turvalise Serbia nimel), mis viitab mõne valitsusliikme sõnakasutusele parlamendis – „raisakotkad ja häänid turvatunde nimel“. Keegi tuli ja sidus loosungi külge nuku, mis nägi välja nagu ülespoodud Vučić. Nukk võeti peagi maha, kuid fotosid sellest oli juba sotsiaalmeedias jagatud ja need levisid kulutulena.

Kuigi mind ei olnud neil piltidel näha, süüdistati selles teos mind ja mõisteti süüdi Serbia põhiseadusliku korra kukutamise katses, mille eest võib mõista umbes 30 aastat vangistust. Neli politseinikku tuli mind arreteerima. „Miks neli?“ küsisin. „Kaks sinu ja kaks nuku jaoks,“ ütlesid nad. Kuid nad ei leidnud ei loosungit, mis sai pandud mu sõbra autosse, ega nukku.

Teie kinnipidamine pani nii Serbias kui ka Brüsselis tegutsema palju inimesi. Kuna olete Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ELi ja Serbia ühise nõuandekomitee kaasesimees, postitas komitee säutsu, milles nõudis Teie kohest vabastamist. Seda vaadati 27 000 korda. Millised tunded Teid seda kuuldes valdavad?

Olin vangis ega teadnud sellest midagi. Teadsin vaid seda, et mu abikaasa helistas komitee asepresidendile Plosceanule ja komitee reageeris kohe, nagu ka minu riigi meedia, kodanikuühiskond ja valitsusvälised organisatsioonid. Inimesed Serbias tunnevad mind ja nad kõik reageerisid, korraldades meelevaaldusi kohtumaja ees. Kuid siis ei teadnud ma sellest midagi. Kui mulle määrati 30 päeva vangistust, hakkasin mõtlema kõigele, mis minuga võib juhtuda, ja aastatele, mil mind vangis võidakse hoida. Neil hetkedel ei saa selgelt mõelda, ehkki püüdsin oma juristitaustale tuginedes seda teha.

Ma arvan, et tänu ELi institutsioonide, valitsusväliste organisatsioonide ja rahva survele said inimesed aru, et ma ei ole süüdi. Nõnda nad siis rääkisid Serbia ametivõimudega ja selle tulemusena kirjutasin alla kokkuleppemenetlusele prokuratuuriga, kus süüdimõistmine asendati kuuekuulise tingimisi karistusega, ja võtsin süü üldiselt omaks.

Ma ei ole Che Guevara, vaid lihtsalt üks kodanik, kes avaldab tänavatel meelt ja soovib turvalist riiki. Rohkem mitte midagi. Olen kirjanik, ajakirjanik ja filmitegija. Kuid oleme praegu olukorras, kus valitsuse liikmed vastanduvad näitlejatele, meediategelastele, ajakirjanikele ja kodanikele. Ja rahvas tuleb tänavatele, sest ei soovi enam parlamendist tulevat vaenukõnet kuulda.

Kas Teie arvates võib see juhtum mõjutada Serbia ühiskonda?

Võib küll, kuid meil on vaja vaba ja sõltumatut ajakirjandust. Belgradis on vaid mõni sõltumatu meediakanal. Väljaspool pealinna, väiksemates linnades, ei tea inimesed, mis toimub. See on infosõda, sõda valitsuse valeuudiste vastu, milles antakse täiesti moonutatud pilt meelevaaldustest ja inimeste nõudmistest.

Mis Te arvate, kas see juhtum jätab Teisse sügava jälje?

Sooviksin selle juhtumi unustada, sest vangla ei ole mõeldud korralikele inimestele. Ma ei taha karta, sest ühe hirmuhetke tõttu võime kaotada kümme hetke oma elust. Kuid hirmuinstinkt on meil kõigil. Ma ei ole revolutsionäär, vaid lihtsalt inimene, kes soovib õigust oma arvamust avaldada. Kas ma küsin liiga palju? Need on vaid mõned Euroopa Liidu põhiväärtused: õigus õigusemõistmisele, sõnavabadus ja õigus ise mõelda.

Millist abi ootate komiteelt ja Euroopa Liidult?

Serbia olukorra jälgimisest ja igapäevastel arengusuundumustel silma peal hoidmisest piisab täiesti. ELi institutsioonide jaoks on lisaks oluline jälgida Serbia meediat ja sealseid uudiseid. Meid aitab mis tahes tasandilt tulev toetus. Näiteks praegu on vangis kaks ajakirjanikku, seega oleks abi poliitiliste ja diplomaatiliste sõnumite saatmisest meie valitsusele. Minu soov on Euroopa – euroopalik Serbia.

Rääkige meile natuke rohkem meedia olukorrast Serbias.

Meil on mõned sõltumatud meediakanalid, kuid neist ei piisa ja need ei ole kogu riigis kättesaadavad. Samuti arvan, et meil ei ole piisavat meediakajastust ELi toetuseks ning seetõttu ei ole Euroopa idee Serbias populaarne. Kreeka filosoof Archimedes ütles: „Andke mulle toetuspunkt ja ma tõstan üles terve maakera“. Mina ütlen: „Andke meedia kaheks kuuks minu kätte ja ma muudan seda riiki“. Kahtlemata tooks vaba meedia Serbias kaasa muutustelaine. Meil on mõned rühmad ajakirjanike kaitseks, kuid me ei peaks kaitsma ajakirjanikke kui ohustatud loomaliiki.

Milline on ajakirjanike uus põlvkond?

Nad teevad oma tööd suure kire ja pühendumusega. Neis on usk erapooletu teabe ja kallutamata uudiste kasust nii riigile kui ka ühiskonnale. Ma tean, et nad lükkavad tagasi hästi tasustatud tööpakkumisi telekanalitest, kus nende töö seisneks valitsuse seisukoha edastamises. Kuid on asju, mida raha eest ei saa osta, näiteks väärikus. Noorel põlvkonnal on väärikut. Nad püüavad ametialast karjääri teha nii, et hommikul ärgetes ja peeglisse vaadates ei peaks häbi tundma.

Millisena näete Serbia tulevikku?

Serbia tulevik on Euroopa Liidus. Mu tütar on 23aastane. Olen kindel, et kunagi elab ta Euroopa Liidus, kuid enda suhtes ei ole ma sama kindel. Ma ei tea, kui kaua kulub Serbial ELi standarditele vastamiseks või kas EL kehtestab Serbiale uued standardid. Kuid arvan, et Serbial on edasiliikumiseks vaid üks tee.

Olin 20 aastat tagasi Thessaloníkis konverentsil, kus osalejad ütlesid, et neil on vaja Serbiat, mis kuulub Euroopa Liitu, sest Serbia on ainus riik, mis saab ühendada Lääne-Balkanit ELiga. Ja see on tõsi, sest reisida saab laeva, rongi või lennukiga ning nüüd on olemas ühendus Bulgaaria ja Rumeenia kaudu. Seega on Lääne-Balkani riikide saatus täielikult seotud Serbia saatusega. Kuidagimoodi on nii, et ükski teine selle piirkonna riik ei saa olla eraldi ELi osa.

Elektrituru reform – Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee teeb ettepaneku kehtestada elektrituruvahend elektri ostmiseks ja müümiseks

Komitee toetab sellise tulevase elektrituru loomist, mis põhineb avaliku ja erasektori partnerlusel ning reguleerimise ja liberaliseerimise kombinatsioonil.

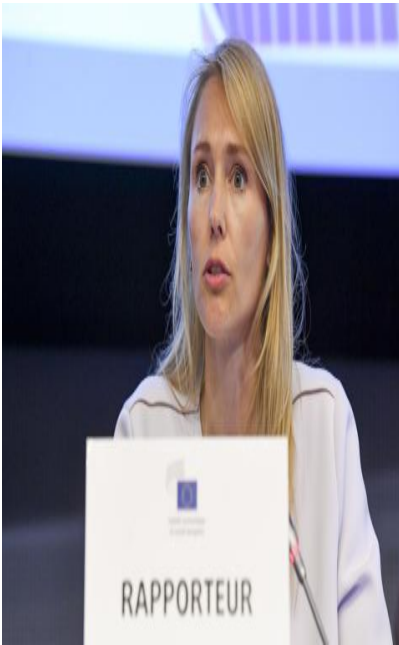
Väljapakutud mudeli keskmes on valitsuse kehtestatav elektrituruvahend („e-facility“), mille kaudu ostetakse tootjalt elektrit ja müüakse seda kodutarbijate, VKEd, kodanike energiakogukondade ja suurtarbijate elektritarnijatele ning vajaduse ja võimaluse korral teistele riikidele.

Selle vahendi kaudu sõlmitaks elektritootjatega pakkumismenetluste alusel pikaajalised lepingud. Neid lepinguid oleks mitut liiki, näiteks energiaostulepingud, hinnavahelepingud ja „kulud pluss“-lepingud.

Jan Dirxi ja Christophe Quarezi koostatud ja 14. juunil 2023 täiskogu istungjärgul vastu võetud komitee arvamuse kohaselt on see peamine reform, mis tuleks ELi praegusel elektriturul läbi viia.

„Komitee on pikka aega toetanud ELi elektrituru reformi,“ ütles Jan Dirx. „Meie arvates on edasiminekuks vaja hübriidmudelit, mis põhineb põhimõttel „võimaluse korral liberaliseerida, vajaduse korral reguleerida“.“

„Energia on meie majandus- ja sotsiaalsüsteemi põhielement ning seda ei tohiks käsitleda nagu mis tahes muud kaupa. Energia on avalike teenuste keskne osa,“ rõhutas Christophe Quarez. „Meie ettepaneku kohaselt vastutab valitsus kestlikkuse, taskukohasuse ja varustuskindluse eesmärkide saavutamise eest.“ (mp)

Energiakriis – tulevased meetmed peavad olema kohandatud, sihipärased ja üleminekukindlad

Komitee soovib kehtestada kriteeriumi „Green triple-T“ (ingl *tailored, targeted and transition-proof*), et hinnata tulevaste sekkumiste mõju ELi majandussüsteemile.

Euroopa Keskpanga (EKP) soovitustele tuginedes rõhutab komitee, et mittesihtotstarbelised hinnameetmed üksnes pikendaksid kõrget inflatsiooni pikemas perspektiivis. Kui neid õigeaegselt järk-järgult ei kaotata, võib see kahjustada EKP võimet saavutada oma keskpika perioodi eesmärgid, mille tulemuseks on rahapoliitika karmistamine pikemaks ajaks kui muidu soovitav.

Arvamuses „[Energiakriisi mõju Euroopa majandusele](#)“, mille koostas raportöör **Alena Mastantuono** ja mis võeti vastu täiskogu juuni istungjärgul, märkis komitee, et Euroopa Liit peab minema kaugemale

erakorralistest eelarvemeetmetest ja keskenduma struktuurilistele muutustele, et võimaldada kiiremini fossiilkütustest eemalduda.

„Oleme kindlalt veendunud, et õppetunnid, mille saime energiakriisi negatiivsest mõjust ELi majanduslikele näitajatele, peavad kajastuma järgmistes poliitilistes sammudes,“ märkis **Mastantuono**.

Konkurentsivõime tagamiseks vajab EL usaldusväärseid ja kindlaid taskukohase energia tarneid, mis põhinevad integreeritud energiaturul, mida iseloomustab suur puhta energia osakaal ning mis on vastupidav ja suudab vastu seista häiretele ja šokkidele. (mp)

EL peaks keelustama tooted, mida ei ole võimalik parandada

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on teinud ettepaneku, et tooteid, mida ei ole võimalik parandada, ei tohiks Euroopas turustada. Ei piisa üksnes tootjatele kehtestatavast kohustusest tarbijaid teavitada, kui toodet ei saa parandada.

Komitee arvates on ELi uus **kaupade parandamise õigus** (vähemalt) paberil suur samm edasi. Kuid tarbija, kes soovib rikkis nutitelefoni või seadet lasta parandada, selle asemel et osta uus, võib komistada mitmete praktiliste takistuste otsa, mis muudavad parandamise liiga keeruliseks või kalliks, kui mitte lausa võimatuks. EL peaks minema kaugemale ja paluma liikmesriikidel keelata mis tahes tavad, mille abil muudetakse toodete parandamine tahtlikult võimatuks.

Komitee arvamuse raportöör **Thierry Libaert** leiab, et „niikaua, kui esemed on disainitud nii, et neid pole võimalik parandada, ei ole õigust parandamisele olemas.“

Komitee soovib oma arvamuses direktiivi ettepaneku kohta mitmeid praktilisi meetmeid, et tugevdada seda õigust ja tagada, et parandamise võimalus jääks alles ja taskukohaseks ka pärast garantiiaja lõppu, ka ärilisest seisukohast. Ettepanekud sisaldavad järgmist:

- **pakkuda stiimuleid parandamise kasuks otsustamiseks**, isegi lihtsaid stiimuleid, näiteks garantiiaja pikendamist, kui selle aja jooksul toodet parandatakse;
- **võimaldada uuenduslikke lahendusi nagu 3D-printimine** varuosade tootmiseks **või seadmete taastamine**, mis hõlmab toodetele teise elu andmist, või kasutatud osade turu arendamine;
- **käivitada koolitus- ja ümberõppeprogramme**, et õpetada parandajatele oskusi, mida nad vajavad tööks, mis varem põhines mehaanikal, kuid nüüd on üha enam seotud ühendatud seadmetega. Üldisemalt on vaja tegeleda parandajate puudusega Euroopas.

Parandussektor loob Euroopas väärtuslikke ja kvaliteetseid töökohti, mida vaevalt hakatakse ümber paigutada. Sektor loob 404 töökohta 10 000 tonni parandatud materjalide kohta. Seda on 50 korda rohkem kui nende materjalide kõrvaldamise korral jäätmetena, mis on viimastel aastatel muutunud valdavaks suundumuseks. 65% tarbijatest viskavad oma vigased tooted ära ja see tähendab, et aastas tekib 7,5 miljonit tonni jäätmeid.

Rohepesu: ei süsinikdioksiidi heitkoguste kompensatsioonil põhinevatele väidetele

Sarnaselt parandamisõiguse direktiivile on ka **roheväidete** direktiivi eesmärk anda eurooplastele võimalus osta keskkonnahoidlikult. Tarbijad on üha enam valmis seda tegema, kuid neil on väga vähe usaldust tootjate väidete vastu nende toodete ja teenuste keskkonnatoime kohta ning nad on segaduses turul olevate keskkonnamärgiste paljususe tõttu.

Uus direktiiv peaks muutma keskkonnamärgised ja -väited usaldusväärseks ja usutavaks, kuid sellel on ka puudusi. Komitee arvates tuleks direktiiviga **keelata heitkoguste kompenseerimisel põhinevad väited**, sest mitmed tarbijakaitseasutused on tõdenud ja mitmes kohtuasjas on tõdetud, et sellised väited nagu „kliimaneutraalne“ või „korvatud plast“, mis põhinevad heitkoguste tasakaalustamisel kliimaprojektidesse (nt puude istutamine) investeerimise kaudu, on teaduslikult väärad ja alati tarbijaid eksitavad.

Komitee juhib tähelepanu ka vajadusele järjepidevate õigusnormide järele. „On oht, et see, mis visatakse uksest välja, tuleb jälle aknast sisse tagasi,“ ütleb komitee raportöör **Angelo Pagliara**. „Roheväidete direktiiv peaks saama rohepesuvastase kaitse miinimumtaseme mudeliks. Direktiivis sätestatud nõuded peaksid kajastuma valdkondlikes õigusaktides, nii et ei oleks võimalik sätetest loobuda, tekitada lünki või vähendada tarbijakaitset.“

[Tutvuge komitee arvamusega „Kaupade parandamise õigus“](#)

[Tutvuge komitee arvamusega „Roheväited“](#)

Komitee teeb ettepaneku luua Euroopa toidupoliitika nõukogu

Toidupoliitika nõukogu aitaks leida lahenduse paljudele praegu toidusüsteeme mõjutavatele kriisidele ja ennetada tulevasi probleeme pärast Ukraina ühinemist ELiga.

ELi toidusüsteem on silmitsi nn polükriisiga, mis hõlmab keskkonna-, kliima-, tervishoiu- ja sotsiaalseid probleeme. Ukraina tulevase ühinemise väljavaade tekitab samuti probleeme ja nõuab tõenäoliselt ühise põllumajanduspoliitika reformi. Et neiks muutuseteks võimalikult hästi valmis olla, teeb komitee ettepaneku luua Euroopa toidupoliitika nõukogu juba enne ELi tulevast kestlike toidusüsteemide raamistikku.

Toidupoliitika nõukogu saab kaasa aidata meetmete ühtlustamisele ELi, riiklikul ja kohalikul tasandil. Kuid mis kõige olulisem: see võib aidata parandada ELi toidupoliitikat. Arvamuse raportöör **Piroska Kállay** sõnas:

„Usume kindlalt, et kaasamine ning toidusüsteemide sidusrühmade ja ametiasutuste vahel toimuv dialoog parandab toidupoliitika kvaliteeti ja suurendab selle õiguspärasust. Euroopa toidupoliitika nõukogu on integreerituma, kaasavama ja demokraatlikuma toidupoliitika kujundamise vahend.“

Komitee on valmis pakkuma toidupoliitika nõukogule kogunemispäika ja soovib võtta aluseks komitee ja komisjoni ühiselt algatatud Euroopa ringmajanduse sidusrühmade platvormi.

Euroopa toidupoliitika nõukogu toetaks ka maa- ja linnapiirkondade kestlikumat ja tasakaalustatumat arengut. Sellesse kaasataks akadeemilisi eksperte, teadlasi, toidutarneahelas osalejaid, kodanikuühiskonna organisatsioone, haridustöötajaid, noorte esindajaid ja ELi poliitikakujundajaid. Ajapikku lisanduksid ka

kohalike, piirkondlike ja riiklike ametiasutuste esindajad, tagades liikmesriikide esindajate võrdse osalemise ELi tasandil. (ks)

Noori diskrimineeritakse üksnes nende vanuse alusel

Noortel peaks olema sama palk ja samad sotsiaalkindlustushüvitised nagu teistel töötajatel, sealhulgas sama miinimumpalk, ent kõigis liikmesriikides ei ole see ikka veel nii.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvates peavad EL ja liikmesriigid lõpetama noori diskrimineerivad tavad, nagu noorte madal miinimumpalk ja tasustamata praktika. Noored peavad olema otsesemalt kaasatud ka poliitika ja eriti neid endid mõjutavate poliitikameetmete kujundamisse.

Need nõudmised esitas komitee kahes arvamuses, mis võeti vastu komitee täiskogu 15. juuni istungil. See langes kokku Euroopa Parlamendis kvaliteetset praktikat käsitleva raporti vastuvõtmisega. Selles raportis kutsuti komisjoni üles esitama direktiivi ettepanekut, mis

muudaks ebaseaduslikuks palgata praktikante pikemaks ajaks neile palka maksmata.

„Liiga paljudel noortel, kelle suhtes kohaldatakse madalamat miinimumpalka või kes asuvad tasustamata praktikakohale, on negatiivne tööturukogemus. Me ei saa täna sulgeda silmi selle tegelikkuse ees liikmesriikides,“ ütles arvamuse „[Noorte võrdne kohtlemine tööturul](#)“ raportöör **Michael McLoughlin**.

„Noortel on õigus olla ära kuulatud ja tegutseda,“ ütles arvamuse „Koostöö noortevaldkonnas“ raportöör **Nicoletta Merlo**. Arvamuse koostamist taotles tulevane Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariik Hispaania ja sellega soovitakse anda uus tõuge ELi noorte tegevuskavale.

„Neid tuleb julgustada osalema kogu riikliku poliitika kujundamise, rakendamise ja seire protsessis. Poliitikas tuleb rõhutada noorteorganisatsioonide rolli tähtsust ning võtta arvesse uusi mitteametlikke viise, kuidas noored saavad kokku, teevad koostööd ja osalevad dialoogis,“ sõnas **Nicoletta Merlo**.

Komitee on väljendanud soovi, et noortel oleksid samad töötingimused ja tööhõivetoetused, sotsiaalkindlustus ja sotsiaalabi nagu teistel töötajatel. Võrdse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaselt peaks neil olema õigus samale miinimumpalgale kui teistel töötajatel. Mõnes riigis see praegu nii ei ole, seal on noortele kehtestatud eraldi ja madalam miinimumpalk, hoolimata asjaolust, et miinimumpalka saab iga neljas noor töötaja võrreldes ühega kümnest muust töötajast.

Komitee uus president **Oliver Röpke** pöörab suurt tähelepanu noortega peetava dialoogi tugevdamisele ja nende kaasamisele poliitika kujundamisse.

Täiskogu istungjärgul noorteorganisatsioonidega peetud arutelus ütles **Röpke**: „Me oleme pühendunud kaasavamale mudelile, mis asetab noored kaasamisprotsessi keskmesse. Olen seadnud poliitiliseks prioriteediks avada komitee ukSED noortele ning ma ei kavatse peatuda ELi piiridel. Soovin ühendust võtta ka kandidaatriikide noorteorganisatsioonidega.“

Arutelus osalesid Euroopa Noortefoorumi, Generation Climate Europe'i ja organisatsiooni ReDI School of Digital Integration esindajad. (II)

[Komitee toetab üleskutseid seada ELi õiguses sotsiaalsed põhiõigused majanduslikest vabadustest tähtsamale kohale](#)

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on palunud Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigil Hispaanial liikuda edasi ettepanekuga muuta sotsiaalse arengu protokoll õiguslikult siduvaks instrumendiks, et aidata tugevdada ja säilitada sotsiaalseid õigusi Euroopas.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on väljendanud oma nõusolekut hiljutiste ettepanekutega muuta ELi aluslepinguid, et lisada neisse sotsiaalse arengu protokoll, mis seab konflikti korral ja ELi poliitikas sotsiaalsed põhiõigused majanduslike vabaduste ees esikohale. See tagaks õiguskindluse ja töötajate võrdse kohtlemise kõigis liikmesriikides.

Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigi Hispaania taotlusel koostatud [ettevalmistavas arvamuses](#) ütles komitee, et sotsiaalse arengu protokoll tagaks sotsiaalse progressi, edendades ja kaitstes sotsiaalsete õigustega seotud kõrgeimaid standardeid kõigis ELi poliitikavaldkondades ning vältides taandarengut.

Arvamus võeti komitee täiskogu 15. juuni istungil vastu 132 poolt- ja 102 vastuhäälega ning erapooletuks jäi 7 liiget. Arvamust ei toetanud komitee tööandjate rühm, kes esitas vastuarvamuse, milles avaldas vastuseisu sotsiaalse arengu protokollile lisamisele ELi esmastesse õigusaktidesse. Vastuarvamus lükati küll tagasi, kuid see kogus üle veerandi antud häältest ja lisati seepärast põhiarvamusele.

Arvamuse raportöör **Maria del Carmen Barrera Chamorro** ütles: „Sotsiaalse arengu protokoll järgiks põhimõtet vältida sotsiaalstandardite taandarengut. See hoiaks ära igasuguse poliitika vastuvõtmise, mis oleks vastuolus inimeste huvidega, nagu juhtus kokkuhoiupoliitikaga.“

„Peame praegu rohkem kui kunagi varem olema valvsad tagamaks, et kaitseme sotsiaalseid ja kodanikuõigusi ning et neid kohaldatakse ühetaoliselt kogu ELis. Neid tuleb pidada vabast turust tähtsamaks, eriti vaidluste korral,“ ütles kastraportöör **Diego Dutto**.

Komitee peab Hispaania eesistumist suurepäraseks võimaluseks ettepanekuga edasi liikuda. Komitee julgustab eesistujariiki kutsuma kokku sotsiaalministrite nõukogu koosoleku, et leppida kokku ühises ettepanekus ja kavandada spetsiaalne Euroopa tippkohtumine selle vastuvõtmiseks.

Euroopa Ametiühingute Keskliit (ETUC) esitas sotsiaalse arengu protokollid esmakordselt 2008. aastal vastuseks majanduslikke vabadusi toetavatele Euroopa Kohtu otsustele. Seda üleskutset korrati eelmisel aastal Euroopa tuleviku konverentsi järeldustes ning Euroopa Parlament võttis vastu resolutsiooni, milles kutsus üles lisama sotsiaalse arengu protokollid ELi aluslepingutesse.

Komitee tööandjate rühma arvates peaksid sotsiaalsed ja majanduslikud õigused olema kaitstud samal tasemel ning nad näevad tõsist ohtu, et sotsiaalse arengu protokoll ise õõnestab sotsiaalse progressi alust. (II)

Ülemaailmne HIV-epideemia jätkub: hädavajalik on kaasata kogukonda ja teha jõupingutusi häbimärgistamise kaotamiseks

Komitee arvates on HIV-ennetus, järjepidev hooldus ja diskrimineerimise kaotamine jätkuvalt olulised, et võidelda selle jätkuva ülemaailmse tervishoiukriisiga

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigi Hispaania jõupingutusi asetada ELi tegevuskavas kõrgele kohale eesmärk kaotada HIViga seotud häbimärgistamine ja diskrimineerimine.

Juuni täiskogu istungjärgul vastu võetud [arvamuses](#) märkis komitee, et nõustub sellega, et Euroopa Liidu institutsioonid peaksid koostama kõrgetasemelise deklaratsiooni HIViga nakatunute häbimärgistamise ja diskrimineerimise lõpetamise kohta. Deklaratsioon esitatakse Euroopa

Parlamendile 1. detsembril 2023.

Komitee kutsus samuti üles seadma ambitsioonikama uue eesmärgi HIV-nakkuse leviku ennetamisele ja kontrollimisele, et suurendada testimise, ravi ja viroloogilise allasurumise määra kõigis riikides 95%-ni.

„Pärast enam kui kümneaastast pausi püüame nüüd saada tervikpilti HIV olukorrast. See küsimus on liiga kauaks tähelepanuta jäänud,“ ütles arvamuse raportöör **Pietro Barbieri**. „Me vajame suurimat võimalikku pühendumist ja peame tegema koostööd kogukondade, arstide, koolide ja töökohtadega.“

Oluline on tagada võrdsed võimalused HIVga nakatunud inimestele töökohal, sealhulgas paindlik tööaeg ja pikem puhkus tervisekontrolli eesmärgil. Häbimärgistamise ja diskrimineerimise vastu võitlemiseks on keske tähtsusega teadlikkuse suurendamise kampaaniad, koolitus ja info levitamine koolides,

kodanikuühiskonnas ja noorteorganisatsioonides.

„Hoolimata sellest, et HIV-diagnooside arv on vähenemas, ei tohi me kaotada valvsust. Selleks et kontrollida nakkuse levikut, on oluline õigeaegne diagnoos, ravi varajane alustamine ja ravi järjepidevus,“ märkis arvamuse kaasraportöör **Nicoletta Merlo**.

HIV on endiselt suur rahvatervise probleem kogu maailmas, mõjutades jätkuvalt enam kui 36 miljonit inimest, kellest 2,3 miljonit elab Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) Euroopa piirkonnas. Eriti puudutab see Euroopa idapoolseid piirkondi, näiteks Ukrainas levib Ida-Euroopa ja Kesk-Aasia piirkonna suuruselt teine AIDSi epideemia.

HIV puudutab peaaesjalikult marginaliseeritud rühmi, nagu uimastisõltlased, mehed, kes on seksuaalsuhetes teiste meestega, transsoolised inimesed, rändajad ja vangid. Häbimärgistamine ja hirm heidutavad inimesi teenuseid otsimast, mille tulemuseks on hiline testimine ja diagnoosimine – enam kui 50 % puhul jõutakse diagnoosini haiguse kaugelearenenud etapis. See suurendab nakkuse leviku riski ja ennetatavate surmade arvu iseäranis piirkondades, kus AIDSi ravi on ebapiisav.

Terviklikud strateegiad, milles ravi ja ennetamine on ühendatud uuenduslike testimismeetoditega, nagu kiir- ja enesetestid, on epideemia vastu võitlemisel otsustava tähtsusega. (II)

Komitee soovib ELi eelarve jaoks uusi uuenduslikke tuluvooge

Komitee esitas oma poliitilised soovitused ELi eelarve omavahendite uue põlvkonna kohta. Hiljuti valminud arvamuses kutsub komitee komisjoni üles arendama edasi tulumaksuga maksustamise raamistikku (BEFIT) ning soovib kaaluda kogu ELi hõlmava digitehingute maksu kehtestamist ja lisamaksu kehtestamist ettevõtjatele, kes impordivad tooteid kolmandatest riikidest, mis ei taga töötajate nõuetekohast kaitset.

ELi eelarve tuluallikad tuleb uuesti üle vaadata, võttes arvesse eelarvesurvet, millega liikmesriigid pandeemia järel silmitsi seisavad, jätkuvaid rahvusvahelisi pingeid ja praegust kõrgema intressimäära keskkonda. „Me pooldame tugevat ELi eelarvet, mis annaks ELile vajalikud rahalised vahendid tema poliitiliste eesmärkide saavutamiseks, ning tõeliste omavahendite suunas liikumist, mis aitaks meil eemalduda keskendumisest netosaldole, mis kahjustab Euroopa integratsiooni,“ sõnas raportöör **Philip von Brockdorff** täiskogul toimunud arvamuse vastuvõtmisel. Komisjoni ettepanek omavahendite kohandatud kogumi kohta, milles tuginetakse äriühingute maksustamisele ja mis avaldati 20. juunil 2023. aastal, täiendas kolme teist ettepanekut uute tuluallikate kohta, mis esitati 2021. aastal, kuid mida nõukogu ei ole veel vastu võtnud.

Äriühingute maksustamisel põhineva omavahendi ettepaneku tegemise eeltingimusena kutsub komitee komisjoni üles töötama välja vahendi „Äritegevus Euroopas: tulumaksuga maksustamise raamistik“ (BEFIT) niipea kui võimalik. Samuti peab komitee mõistlikuks uurida võimalust lisada BEFITi algatusse

finantsteenused või töötada Euroopa Parlamendi ettepaneku kohaselt ülemaailmse finantstehingute maksu kehtestamise nimel. Lisaks palub komitee komisjonil kaaluda võimalust kehtestada lisamaks ELi ettevõtjatele, kes impordivad tooteid kolmandate riikide tootjatelt, kes ei taga töötajate nõuetekohast kaitset. (tk)

Kodanikuühiskond ja sõltumatu meedia – tulemüür desinformatsiooni vastu

Kindel kodanikuühiskonna võrgustik koos poliitilise teadlikkuse, tugeva õigusraamistiku ja sõltumatu meediaga on üks peamisi relvi, mille abil võidelda desinformatsiooni vastu kohapeal.

12. juunil käivitas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esimese [ürituste sarja, mille eesmärk on suurendada teadlikkust](#) desinformatsioonist enne 2024. aasta Euroopa Parlamendi valimisi. Üritus toimus Sofias, kuivõrd ilmnis, et [55 % bulgaarlasi leiab, et nad puutuvad sageli kokku desinformatsiooni](#) ja valeuudistega.

Aruteludest selgus, et kodanikuühiskonna organisatsioonid, valitsused ja sõltumatu meedia peavad tegema koostööd, et ehitada tulemüür infoga manipuleerimise vastu, mida kasutatakse üha ulatuslikumalt välismaise sekkumise relvana.

Desinformatsiooni kasv on iseäranis murettekitav suundumus eelseisvate Euroopa Parlamendi valimiste valguses. Komitee president **Oliver Röpk**e rõhutas: „Desinformatsiooni ja nüüd lisaks ka sõjapropagandat kasutatakse selleks, et hägustada tegelikkust ja külvata erimeelsusi, muutes võimatuks objektiivse arutelu. Järgmisel aastal ootab meid ees Euroopa demokraatia suurhetk. Euroopa kodanikel on õigus teha oma valik faktide põhjal ja minu arvates peame me kõik andma oma panuse valimiskampaaniasse, milles puudub koht desinformatsioonil ja välismaisel sekkumisel.“

Bulgaaria uudisteagentuuri BTA peadirektor **Kiril Valchev** tõdes, et parim relv desinformatsiooni vastu on info, mitte tsensuur. „Peaksime laskma infol vabalt liikuda ja muutma selle kõigile kättesaadavaks.“

Valitsusvälise organisatsiooni *Defend Democracy* asutaja ja tegevjuht **Alice Stollmeyer** märkis: „Kodanikuühiskond üksi ei suuda desinformatsiooni seljatada. Kuid ta saab organiseeruda ja võtta ühiselt meetmeid, et panna suured tehnoloogiaettevõtted, kes omavad sotsiaalmeedia platvorme, võtma suurema vastutuse“.

Arutelu näitas ka sõltumatu meedia keskset tähtsust desinformatsiooni ümberlükkamisel. Sõltumatu vene ajakirjaniku, telekanali Dožd peatoimetaja **Tihon Dzijadko** sõnul töötab sõltumatu meedia kõvasti selle nimel, et tuua venelasteni tõendeid ja faktipõhist teavet võitlemaks Venemaa propaganda vastu. „Venemaa valitsus ei taha, et inimesed teaksid tõe.“ (at)

Uus väljaanne: Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tegevus Hispaania eesistumise ajal (juuli–detsember 2023)

The EESC's activities
during the Spanish Presidency

July – December 2023

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteel on Hispaania Euroopa Liidu Nõukogu eesistumise ajal täita oluline roll, sest eesistujariik on komiteelt taotlenud suure hulga arvamuste koostamist.

Hispaania sai Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigiks otsustaval hetkel: on aeg, et EL tugevdaks oma vastupanuvõimet.

Paljud kriisid, millega Euroopa on viimastel aastatel silmitsi seisnud, on toonud esile meie haavatavuse ja näidanud, et Euroopa Liit peab arendama oma strateegilist autonoomiat. Seepärast on Hispaania eesistumise prioriteetide keskmes avatud strateegiline autonoomia, mis suurendab vastupanuvõimet seoses Euroopa eesmärgiga saavutada keskkonnahoidlikum, digitaalsem ja sotsiaalsem Euroopa.

2024. aasta juunis osalevad ELi kodanikud Euroopa demokraatia suurimas ettevõtmises – Euroopa Parlamendi valimistel. Seda silmas pidades on äärmiselt oluline kehtestada vajalikud meetmed meie demokraatia kaitsmiseks, iseäranis välissekkumise eest, et vältida olukorda, kus valimised pakuvad viljakat pinnast desinformatsioonile, propagandale ja küberrünnakutele.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee soovib teha eesistujariigi Hispaaniaga tihedat koostööd ja muuta Euroopa kodanikuühiskonna organisatsioonide hääl kuuldavaks kogu eesistumisaja vältel. Eesistujariik Hispaania taotlusel koostab komitee kokku 22 ettevalmistavat arvamust mitmesugustel teemadel, sealhulgas rohe- ja digipööre, ELi sotsiaalne mõõde ja Euroopa tulevik. Need üksikasjalikud ja ambitsioonikad arvamused ning mitmed temaatilised üritused ja konverentsid, sealhulgas energiaostuvõimetuse, harvikaiguste ja sotsiaalmajanduse teemal, võimaldavad komiteel anda panuse eesistujariik Hispaania aruteludesse.

Komitee ootab huviga koostööd eesistujariigiga, et luua vastupanuvõimelisem, kaasavam ja turvalisem Euroopa – Euroopa, mis on oma kodanike teenistuses ja suudab tõhusalt lahendada eesseisvad väljakutsed.

Brošüür on kättesaadav komitee veebilehel inglise, prantsuse, saksa ja hispaania keeles. (af)

UUDISEID RÜHMADELT

[Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tööandjate rühma vastuarvamus sotsiaalse arengu protokoll kohta sai tugeva toetuse osaliseks](#)

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tööandjate rühm

Komitee täiskogu juuni istungjärgul esitas tööandjate rühm vastuarvamuse, milles väljendas tugevat vastuseisu sotsiaalse arengu protokoll lisamisele aluslepingutesse, mis pööraks ELi sotsiaalse turumajanduse olemuse ja toimimise täielikult pea peale.

Euroopa Ametiühingute Keskliidu ettepanek sotsiaalse arengu protokoll kohta tähendaks sotsiaalsete, töötajate ja ametiühingute õiguste ülimuslikkust mitte ainult nende koostoimes majanduslike vabadustega, vaid ka seoses siseturu, konkurentsi ja muude liidu poliitikameetmetega, sealhulgas sellistes valdkondades nagu majanduse juhtimine, kaubandus, digipööre ja keskkond.

„Sotsiaalsete õiguste üldine eelistamine majanduslikele vabadustele oleks sama väär kui majanduslike vabaduste üldine eelistamine,“ lausus tööandjate rühma esimees **Stefano Mallia**.

Sotsiaalse arengu protokoll nõuaks tõepoolest aluslepingute muutmist, hävitades sotsiaalsete õiguste ja siseturu aluseks oleva nelja vabaduse vahelise tasakaalu, mis on praegu tagatud aluslepingute mitme sättega.

„Selle asemel, et EL koostab sotsiaalse arengu protokoll, mis moonutaks tasakaalu majanduslike vabaduste ja sotsiaalsete õiguste vahel ning sekkuks ELi ja liikmesriikide selgelt määratud pädevusse, on oluline liikuda ühise arusaama suunas sellest, milline on ELi lisaväärtus tööhõive- ja sotsiaalpoliitikas,“ ütles komitee tööandjate rühma liige **Mariya Mincheva**, kes tutvustas vastuarvamust.

Komitee tööandjate rühma vastuarvamus, mis kogus 101 poolt- ja 133 vastuhäält ning mille hääletamisel jäi 7 liiget erapooletuks, on lisatud komitee arvamusele.

- Arvamus „Sotsiaalse arengu protokoll“ (SOC/756) ja sellele lisatud vastuarvamus on kättesaadav järgmisel lingil: <https://europa.eu/!jdMJ7Q>.
- Vt samuti artiklit „Komitee toetab üleskutseid seada ELi õiguses sotsiaalsed põhiõigused majanduslikest vabadustest tähtsamale kohale“.

Sotsiaalse arengu protokoll töötavate inimeste jaoks

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee töötajate rühm

ELi põhiõiguses sätestatud sotsiaalse arengu protokoll vastaks töötajate nõudmistele tagada Euroopas tugev sotsiaalkaitse.

Inimväärne palk ja nõuetekohased töötingimused on igaühe põhiõigus. Selle põhiõiguse tagamine on ühiskonna arenguks hädavajalik. See on tugeva sotsiaalse turumajanduse nurgakivi, mille abil püütakse saavutada majanduslikku edu ja suurendada konkurentsivõimet, kehtestades samal ajal sotsiaalpoliitikameetmed, et tagada sotsiaalne areng ja demokraatlikud väärtused. Neid kaht ei saa lahutada: see oli üks peamisi muresid, mida töötajad ja kodanikud Euroopa tuleviku konverentsil väljendasid.

Ühtsest turust kuuldes küsivad inimesed, kuidas see parandab nende igapäevaelu. Nad soovivad tugevat sotsiaalkaitset, tagatud miinimumsissetulekut, tugevamat sotsiaalset dialoogi ja kollektiivläbirääkimisi, võrdseid võimalusi tööturul – mis hõlmab sotsiaalse dumpingu lõpetamist –, õiglast maksupoliitikat, taskukohast eluaset ja soolist võrdõiguslikkust.

Sotsiaalse arengu protokoll annaks nendele praktilistele probleemidele käegakatsutava lahenduse, edendaks ja kaitseks sotsiaalõiguste kõrgeimaid standardeid ning hoiaks ära igasuguse taandarengu või kõrvalehoidmise.

Ajal, mil inimõigused, õigusriik ja demokraatia pannakse üha enam proovile, peab EL kinnitama taas oma pühendumust nendele põhiväärtustele, seades sotsiaalse Euroopa oma ambitsioonide keskmesse. Inimesed vajavad kindlust, et nende sotsiaalseid õigusi ei tooda ohvriks majanduslikule ja turudünaamikale, nagu see oli 2008. aasta finantskriisile reageerimiseks võetud kokkuhoiumeetmete puhul.

- Vt ka artikkel „Komitee toetab üleskutseid seada ELi õiguses sotsiaalsed põhiõigused majanduslikest vabadustest tähtsamale kohale“ (eespool).

[Euroopa vananev elanikkond on ELi poliitikakujunduse oluline teema](#)

Komitee kodanikuühiskonna organisatsioonide rühma liige Miguel Ángel Cabra de Luna

Komitee uues arvamuses esitatakse mitmeid poliitikaettepanekuid selle kohta, kuidas kõige paremini reageerida kasvavale väljakutsele – eakate arvu tohutule suurenemisele Euroopas.

[Hiljutiste andmete](#) ja [prognooside](#) kohaselt peaks üle 65aastaste arv Euroopas 2019.–2050. aastal suurenema 44,7 %. COVID-19 pandeemia tõi esile strateegilise probleemi, mida elanikkonna vananemine endast ELi jaoks kujutab, ning vajaduse reformida ja parandada eakate pikaajalist hooldust. Seega on nüüd, mil Maailma Terviseorganisatsioon on kuulutanud COVID-19 hädaolukorra lõppenuks ja EL peab läbirääkimisi uue eakatestrateegia üle, parim aeg analüüsida pandeemia mõju

vanemale elanikkonnale.

Arvamuses „[Uus eakate hooldamise mudel: COVID-19 pandeemia õppetunnid](#)“, mille raportöör ma olin, toonitas komitee juba 2022. aasta jaanuaris tungivat vajadust muuta paradigmat ja eakate hooldamise investeerimise viisi ning esitas mitu sellekohast soovitus. [Uues arvamuses](#), mis pannakse hääletusele komitee juulis toimival täiskogu istungjärgul, käsitleb komitee nüüd neid küsimusi põhjalikumalt.

Arvamuses rõhutatakse vajadust võtta vastu uus Euroopa eakatestrateegia, mille eesmärk on kaitsta eakate õigusi ning tagada nende täielik osalemine ühiskonnas ja majanduses. Samuti soovitab komitee luua eakatega tegeleva Euroopa ameti, kuulutada välja Euroopa eakate aasta, võtta vastu ÜRO eakate õiguste konventsiooni ning ajakohastada või kehtestada seadusi eakate toetamise ja nende autonoomia kaitsmise kohta. Lisaks rõhutame vajadust suurema rahastamise ja üldise juurdepääsu järele hooldusele, samuti vajadust arendada uuenduslikke tehnoloogiaid, mis edendavad autonoomiat ja hooldust, ja pakkuda nende tehnoloogiate alal koolitust. Vaja on ka meetmeid hooldajate piisava koolituse tagamiseks.

Oluline on eakaid Euroopa poliitikas arvesse võtta ning tagada neile ja nende peredele kättesaadav ja kvaliteetne pikaajaline hooldus, et kindlustada neile iseseisvus, heaolu ja väärikus. Samuti on oluline, et vanusele ja eakatele lähenemise viisi ei peetaks ühiskonnale koormaks või kuluks, vaid pigem osaks sotsiaalsest ja majanduslikust kasust, mis saadakse tänu eakate aktiivsemale kaasamisele.

Komitee jätkab selle kohta ideede ja ettepanekute esitamist. Komitee liikmete arvates peaks see [2024. aasta Euroopa Parlamendi valimiste](#) valguses olema prioriteetne teema. Kaalul on Euroopa sotsiaalse mudeli usaldusväärsus, eriti Euroopas, mis vananeb kiiremini kui ükski teine maakera piirkond.

Toimetus

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Käesolevale väljaandele tegid kaastööd

Millie Tsoumani (mt)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanis (mg)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Aude François (af)
Thomas Kersten (tk)

Vastutav koordineerija

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Address

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
Jacques Delors'i hoone,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel: (+32 2) 546 94 76
E-post: eescinfo@eesc.europa.eu

EMSK Info ilmub üheksa korda aastas komitee täiskogu istungjärkude ajal. EMSK Info on kättesaadav 23 keeles. EMSK Info ei ole ametlik aruanne komitee töö kohta, sellekohane teave avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas ja komitee teistes väljaannetes. Artiklite kasutamine on lubatud, kui allikana mainitakse EMSK infot ja trükise link saadetakse toimetusele.

08/2023